

Alajärven musiikkiopiston opetussuunnitelma 2025

1 Toiminta-ajatus

Alajärven musiikkiopisto järjestää taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikin opetusta toiminta-alueellaan, joka kattaa Alajärven kaupungin sekä Soinin kunnan.

2 Arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat

2.1 Arvoperusta

Taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä. Opetuksen lähtökohtana ovat musiikin taiteentalalle ominaiset tiedon hankkimisen, tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

2.2 Oppimiskäsitys

Musiikki on luonteeltaan toiminnallista. Niinpä myös musiikin opetussuunnitelma perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Oppilaan omakohtainen motivaatio ja sitoutuminen tavoitteiden saavuttamiseksi ovat keskeisiä. Oppilas oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa ja arvioimaan omaa toimintaansa. Opettajilta säännöllisesti saatu, kulloiseenkin tilanteeseen täsmällisesti kohdennettu ohjaus ja palaute auttavat oppilasta suuntaamaan huomiotaan edistymisen kannalta olennaisiin seikkoihin.

Tietoisien opiskelun ohella oppimista tapahtuu myös epämuodollisin tavoin, mistä syystä oppimiselle suotuisa toimintaympäristö ja oppilaan opetuksesta riippumaton aktiivisuus merkitsevät paljon. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön kasvua ihmisenä ja yhteisön hyvän elämän rakentamista. Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa.

Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

2.3 Oppimisympäristö

Alajärven musiikkiopiston toiminta-alueena on Alajärvi ja Soini. Ylläpitäjäkunta Alajärvi on pienehkö, maaseudun ympäröimä ja runsaasti maaseutumaisia alueita sisältävä kaupunki, ja Soini on maaseutukunta. Etäisyyksien vuoksi opetus eri toimipisteissä järjestetään melko itsenäisesti. Lisäksi hyödynnetään etäopetuksen mahdollisuuksia. Opetussuunnitelmaa kehitettäessä pidetään yhteyttä maakunnan muihin musiikkioppilaitoksiin.

Musiikkiopiston opetuspisteitä voi olla eri taajamissa ja kouluilla. Alajärvellä musiikkiopisto toimii pääasiassa koulukeskuksen yhteydessä olevissa omissa ja koulun kanssa yhteiskäytössä olevissa tiloissa sekä Paavolan koululla. Muissa opetuspisteissä toimitaan pääosin koulujen tiloissa, jotka vapautuvat musiikkiopiston käyttöön vasta koulutuntien jälkeen. Esiintymistilaisuuksia järjestetään myös muun muassa Villa Väinölässä ja Nelimarkka-museolla, mikä avaa mahdollisuuksia taiteiden väliseen kohtaamiseen.

Kansalaisopiston, kirjastojen, päiväkotien, kuvataidekoulun sekä alueen yritysten, yhteisöjen ja yhdistysten suuntaan pidetään ovet avoinna. Lisäksi yhteistä kulttuuritoimintaa järjestetään seurakuntien kanssa organisoitavissa konserteissa ja tapahtumissa. Pienen toimintayksikön etu on, että toimijat tuntevat toisensa. On kuitenkin selvää, että alueen kulttuuritarjonta on rajallisempaa kuin suurissa kaupungeissa, joten musiikkiopiston omien konserttien ja muun oman toiminnan merkitys korostuu. Oppilaskonsertteja pidetään runsaasti. Lisäksi on tarve hankkia kulttuurisia kokemuksia ja elämyksiä matkustamalla ja median välityksellä. Lähimmät musiikinkuuntelumatkat suuntautuvat esim. Seinäjoen ja Vaasan kaupunginorkesterien produktioihin. Esiintymis- ja kulttuurivaihtomatkoja voi suuntautua myös ulkomaille.

Lähimmät musiikin ammatillisen koulutuksen oppilaitokset sijaitsevat noin sadan kilometrin päässä toiminta-alueelta Kokkolassa, Pietarsaareissa ja Jyväskylässä. Tampere on vain vähän näitä kauempana. Seinäjoella on yliopistokeskus, johon kuuluu mm. täydennys- ja maisterikoulutusta sekä luovien alojen kehitystoimintaa toteuttava Sibelius-Akatemian Seinäjoen yksikkö.

2.4 Työtavat

Musiikin laajan oppimäärän opinnoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Oppilaalle tarjotaan myös mahdollisuus monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun. Tavoitteisiin perustuvat ja oppilaan oppimista edistävät työtavat vahvistavat oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Koulutuksen järjestäjä ja opettajat huolehtivat yhdessä opiskeluympäristöjen kehittämisestä siten, että monipuolinen työskentely ja työtapojen käyttö opetuksessa on mahdollista. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin.

Alajärven musiikkiopiston työtavat keskittyvät instrumenttiopetuksessa yksilöopetukseen, pienryhmäopetukseen ja orkesteritoimintaan, hahmotusaineissa (pien-)ryhmäopetukseen. Opiskelussa painottuu oppilaan oman harjoittelun ja työskentelyn osuus. Oppilaita ohjataan jatkuvaan oman toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Teknologia-avusteisen oppimisen ja verkko-opintojen osuutta lisätään.

Jokaisella oppilaalla on pääinstrumentti, jonka oppituntien pituus riippuu mm. oppilaan iästä ja edistymisasteesta (yleensä 30 - 60 min/viikko, poikkeukset ovat mahdollisia perustelluista syistä). Jokainen oppilas osallistuu myös hahmotusaineiden opetukseen ja kokoaa opettajan kanssa itselleen sopivat valinnaiset opinnot. Oppilas voi myös anoa oikeutta sivuinstrumenttiopintoihin.

Opetusmenetelminä voidaan käyttää:

- * yksilöopetusta
- * ryhmäopetusta
- * parityöskentelyä
- * yhteismusisointia (kamarimusiikkikokoonpanot, pienyhtyeet, orkesterit)
- * konserttikäyntejä
- * esiintymisiä
- * työpajoja ja periodiopetusta
- * itsenäistä työskentelyä
- * projektioppimista ja hankkeita (ääni- ja videotallenteet, musiikkinäytelmät, draamat, produktiot)
- * opettaja- ja oppilasvaihtoa
- * etäopetusta
- * leiri- ja kurssitoimintaa
- * integrointia muihin taiteenaloihin ja oppiaineisiin (kuvataide, liikunta, sirkus, äidinkieli, historia, vieraat kielet)

Arviointi eri muodoissa nivoutuu osaksi opetusta. Opetuksessa pyritään hyödyntämään myös tarkoituksenmukaista teknologiaa.

3 Alajärven musiikkiopiston toimintakulttuuri

Toimintakulttuuri pidetään oppimiselle suotuisana, kannustavana ja osallistavana. Oppilaat pyritään ottamaan mahdollisimman laajasti mukaan erilaisten tapahtumien ja tilaisuuksien piiriin. Oppilaskonsertteja pidetään säännöllisesti, jotta jokaiselle voidaan järjestää sopivia esiintymistilaisuuksia. Onnistumisista iloitaan ja muutkin kokemukset nähdään arvokkaina oppimismahdollisuuksina. Oppilaitoksen järjestelyissä pyritään selkeyteen, jotta huomio voidaan kohdentaa opittaviin asioihin. Rakentavaan vuorovaikutukseen pyritään sekä oppilaitoksen sisällä että yhteyksissä sidosryhmiin, kuten huoltajiin.

Alajärven musiikkiopistossa on tällä hetkellä käytössä 24.3.2025 hyväksytty yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma sekä koko kaupunkia koskeva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

4 Opetuksen rakenne ja laajuus

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukainen opetus jakautuu varhaisiän musiikkikasvatukseen, musiikin perusopintoihin ja musiikin syventäviin opintoihin. Opetussuunnitelman perusteet määräävät perusopintojen opetuksen laskennalliseksi laajuudeksi 800 tuntia ja syventävien opintojen laajuudeksi 500 tuntia, yhteensä 1300 tuntia. Varhaisiän musiikkikasvatuksen laajuudesta päättää koulutuksen järjestäjä, ja Alajärven musiikkiopistossa se on 100 tuntia. Opinnot toteutetaan opintokokonaisuuksina.

5 Opetuksen yleiset tavoitteet

Tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuurielämään osallistumiselle. Opinnot tarjoavat mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen ja päämäärätietoiseen kehittämiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita innostetaan käyttämään taidetta myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä.

Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua huomioimalla heidän vahvuutensa, potentiaalinsa ja kiinnostuksen kohteensa. Oppilaita rohkaistaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Opintojen edetessä oppilasta ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan.

Opinnot tarjoavat oppilaalle mahdollisuuden kehittää hänelle merkityksellisiä taiteenalan ilmaisutapoja. Oppilaita kannustetaan tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin.

Opinnoissa kehittyvä monilukutaito tukee oppilaiden kriittistä ajattelua ja oppimisen taitoja. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan taiteen alaa historiallisena, yhteiskunnallisena ja ajankohtaisena ilmiönä sekä rakentamaan toiminnassaan yhteyksiä taiteiden ja tieteiden välille.

6 Varhaisiän musiikkikasvatus

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Varhaisiän musiikkikasvatukseen voi sisältyä instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta. Koulutuksen järjestäjä päättää mahdollisen varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteista, sisällöistä ja laajuudesta. Tämän opetussuunnitelman mukaan Alajärven musiikkiopistossa varhaisiän musiikkikasvatuksen laskennallinen laajuus on 100 tuntia ja se jakautuu kolmelle vuodelle.

6.1 Perhemusa

“Ope, voidaanko soittaa orkesteria?”

Perhemusa on perhekohtainen musiikkitunti, jossa pyritään kehittämään ja vahvistamaan jokaisen omaa luovuutta musiikin keinoin. Lukuvuoden aikana ehditään käydä läpi kaikki soitinperheet, kokeilla, tutkia ja ihmetellä. Näillä tunneilla ei ole kiire.

Säveltämiseen tutustutaan tarinoiden ja piirtämisen avulla, lisäksi joka tunnille kootaan oma orkesteri. Perhemusa sopii myös erityisoppijoille. Soittamaan opitaan yhdessä, värinuoteilla tai korvakuulolta kulloisenkin oppilaan yksilöllistä oppimista tukien.

Perhemusa on tarkoitettu muskarin ja soitinopintojen väliin tai ennen oman soittimen valintaa. Perhemusasta voi jatkaa useampi perheenjäsen omiin opintoihinsa musiikkiopistossa.

7 Perusopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet

Perusopintojen tarkoituksena on innostaa oppilasta musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja musiikillisten taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Opintojen lähtökohtana ovat oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Tarjoamalla tilaisuuksia monipuoliseen musiikilliseen toimintaan musiikin perusopinnot kehittävät oppilaan musiikillista ja luovaa ajattelua.

Perusopinnot muodostuvat neljästä opintokokonaisuudesta.

7.1 Tavoitteet

7.1.1 Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
- rohkaista oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteidenväliseen vuorovaikutukseen.

7.1.2 Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu
- ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin
- ohjata oppilasta musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistapoja

- kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan musisoinnissa
- tarjota oppilaalle tilaisuuksia tutustua musiikkitekologiaan työvälineenä
- ohjata oppilasta käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
- ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan.

7.1.3 Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan se osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan
- ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen
 - tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta.

7.1.4 Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja.

7.2 Sisällöt

Musiikin perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti erilaisiin musiikin työvälineisiin ja työtapoihin ottaen huomioon oppilaan tavoitteet. Yhteismusisointitaitojen ja musiikin hahmottamistaitojen sekä historiatietoisuuden kehittäminen ovat olennainen osa opintoja. Eri sisältöalueiden integraatio opetuksessa vahvistaa musiikin kokonaisvaltaista hahmottamista.

7.3 Laskennalliset laajuudet

Perusopinnot				
OPINTOKOKONAISUUS	TUNNIT YHTEENSÄ	INSTRUMENTTI-OP.	HAHMOTUSOP.	VALINN.
1. Ensi sävelet	115.0	60.0	47.0	8.0
2. Sävelistä musisointiin	170.0	84.0	70.0	16.0
3. Musisoinnista tulkintaan	211.0	102.0	93.0	16.0
4. Tulkinnasta taiteeseen	304.0	140.0	140.0	24.0
Yhteensä	800.0	386.0	350.0	64.0
Opintopisteet	29,6	14,3	13.0	2,4

8. Syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet

Musiikin syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan valitsemallaan tavalla koulutuksen järjestäjän tarjonnan pohjalta. Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa musiikillista osaamista osoittavan laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiensa kanssa oppilaitoksen opetustarjonnan pohjalta.

8.1. Syventävien opintojen tavoitteet

8.1.1 Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan
- kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti
- rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä
- ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja.

8.1.2 Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan
- opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan
- ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta huolehtimaan musisoidessaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta.

8.1.3 Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista
- ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia
- ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä.

8.1.4 Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia
- rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä

8.2 Keskeiset sisällöt

Opintojen keskeisinä sisältöinä ovat oppilaan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa, ohjelmiston laajentaminen sekä erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien musisointi- ja yhteistyötaitojen edistäminen. Opintoihin sisältyy myös musiikin hahmotustaitojen, kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun monipuolista kehittämistä. Paikalliset tarpeet ja mahdollisuudet otetaan huomioon opintojen sisällöissä.

8.3 Laskennalliset laajuudet

Opetuksen laskennallinen laajuus yhteensä 500 tuntia = opintopisteinä 18,5.

Syventävät opinnot				
OPINTOKOKONAISUUS	TUNNIT YHTEENSÄ	INSTRUMENTTI-OP.	HAHMOTUS-OP.	VALINN.
5. Kohti muusikkoutta	407	186	186	35
6. Lopputyö*	93			93
Yhteensä	500.0	186	186	128
Opintopisteet	18,5	6,9	6,9	4,7

* Lopputyö muodostuu yksilöllisesti kootuista opinnoista.

9 Aikuisten musiikin opetus

Aikuisten opetuksessa noudatetaan musiikin laajan oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä.

10 Laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit

Laajan oppimäärän arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat syventävät opinnot. Arviointi kertoo, miten oppilas on saavuttanut taiteenalan laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Syventävien opintojen aikana oppilaalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Taiteenalan laajan oppimäärän arvioinnin kohteet on kuvattu taiteenaloissa osuuksissa.

Laajan oppimäärän arviointi perustuu koulutuksen järjestäjän hyväksymässä opetussuunnitelmassa määriteltyihin laajan oppimäärän arvioinnin kriteereihin. Päättötodistukseen merkitään sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

Laajan oppimäärän arviointia täsmennetään taiteenaloissa näissä taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa.

11 Oppimisen arviointi musiikin opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Sen tarkoituksena on ohjata oppilasta omien tavoitteiden asettamiseen ja tukea häntä niiden saavuttamisessa. Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointia tehtäessä huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi.

Kaikille arvioinnin kohteille on laadittu kriteerit (liite 1), joita voidaan soveltaa oppilaan opintojen tason mukaisesti.

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet.

12 Oppimäärän yksilöllistäminen

Oppimäärää voidaan tarvittaessa yksilöllistää, jotta se vastaa oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Oppilaalle laaditaan tällöin henkilökohtainen opiskelusuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyjen yksilöllistämistä.

13 Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Oppilashausta tiedotetaan eri medioissa ja kouluihin lähetettävillä tiedotteilla. Jos hakijamäärä on suurempi kuin vapaiden oppilaspaikkojen määrä, valinta tehdään syrjimättömin perustein. Hakijat pyydetään henkilökohtaiseen haastatteluun, jossa opettajakunnasta nimetty lautakunta arvioi hakijan edellytykset aloittaa tavoitteellinen musiikinopiskelu kyseisenä ajankohtana. Oppilasvalinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen opetustarjonta (instrumentit, joiden opetus on järjestettävissä) sekä tasapainoinen instrumenttijakauma.

14 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Huoltajien tuki nähdään keskeisenä voimavarana. Monille oppilaille musiikkiopiston tunneille tulo riippuu huoltajien järjestämisestä kuljetuksista. Musiikkiharrastusta varten tarvitaan välineitä ja sopivia tiloja kotiympäristössä, ja myös henkinen tuki on merkittävä. Musiikkiopisto tarjoaa edullisesti vuokrattavaksi soittimia. Opintojen tavoitteista ja oppilaan etenemisestä kommunikoidaan oppilaan ikä huomioon ottaen huoltajien kanssa. Yhteydenpito musiikkiopiston ja kodin välillä on tärkeää. On toivottavaa, että huoltajat osallistuisivat oppilaskonsertteihin ja lisäksi voidaan järjestää vanhempainiltoja.

Alueella toimivien tukiyhdistysten (mm. Järvi-Pohjanmaan musiikkilyhdistys ja Soinin musiikinharrastajat) kanssa toimitaan yhteistyössä. Myös alueen hyväntekeväisyysjärjestöt esim. Lions Club on tukenut opiskelijoita stipendein. Musiikkiopiston toiminta on tärkeä osa Alajärven kaupungin kulttuurielämää.

15 Toiminnan jatkuva kehittäminen

Koulutuksen järjestäjä arvioi antamaansa koulutusta ja osallistuu toimintansa ulkopuoliseen arviointiin [Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) 7 § (muutettu lailla 1301/2013)]. Opetussuunnitelman toteutumista seurataan jatkuvasti ja sitä kehitetään edelleen.

Keskeisiä kehittämiskohteita ovat valinnaisuuden vahvistaminen ja arviointi. Myös Eepos-oppilaitoshallintapalvelua kehitetään oppilaitoskohtaisesti vastaamaan opetussuunnitelman avaamia mahdollisuuksia. Musiikkiteknologian käyttöä laajennetaan edelleen. Uusia toiminnan alueita varten opettajille järjestetään täydennyskoulutusta.

Arvioinnin kohteet	Arviointikriteerit
Esittäminen ja ilmaiseminen	
Instrumentin tekninen hallinta	- palvelee musiikillisia päämääriä ja mahdollistaa musiikillisen ilmaisun
Musiikillinen ilmaisu	- oppilas kykenee joustavaan tempon- ja rytminkäsittelyyn ja fraseeraukseen sekä vaihtelevaan dynamiikan käyttöön - oppilas tuo esiin klassisen musiikin eri tyylien ominaispiirteitä musisoidessaan - oppilas soveltaa ja kehittää ohjatusti instrumentti- ja tulkintataitojaan suuntautumisensa mukaisessa musiikin tekemisessä / esittämisessä
Musiikillisen ohjelmiston hallinta	- oppilas ylläpitää keskeistä aiemmin oppimaansa ohjelmistoa, omaksuu uutta ja kykenee esittämään monipuolisen ohjelmakokonaisuuden - oppilas tuntee monipuolista instrumentilleen tai kokoonpanolleen 17 sävellettyä ohjelmistoa ja pystyy valitsemaan sopivan vaativia teoksia
Esiintymistaidot	- oppilas toimii luontevasti erilaisissa esiintymistilanteissa yksin tai ryhmän jäsenenä - oppilas kykenee musiikilliseen ilmaisuun myös esiintymistilanteissa - oppilas hyödyntää tarkoituksenmukaisesti muiden taiteenalojen tai musiikkiteknologian ilmaisukeinoja esityksissään
Oppimaan oppiminen ja harjoittelu	
Oppimisen taidot	- oppilas kehittää omaa työskentelyään, ottaa vastaan palautetta ja muuttaa tarvittaessa toimintaansa tavoitteiden saavuttamiseksi - oppilas asettaa itselleen ja ryhmälleen mielekkäitä tavoitteita
Harjoittelutaidot	- oppilas harjoittelee saamiensa ohjeiden mukaisesti ja kantaa itsenäisesti vastuuta harjoittelemisestaan - oppilas käyttää musiikkiteknologiaa tarkoituksenmukaisesti harjoittelunsa tukena
Itsearviointi	- oppilas arvioi ohjatusti vahvuuksiaan ja kehittämisen kohteitaan sekä antaa itselleen rakentavaa palautetta - oppilas arvioi ohjatusti ryhmänsä toimintaa ja omaa osuuttaan siinä sekä antaa rakentavaa palautetta
Musiikillisen ryhmän jäsenenä toimiminen	- oppilas toimii myönteisesti ja vastuullisesti ryhmän jäsenenä - oppilas huolehtii omasta soivasta osuudestaan yhteisten musiikillisten tavoitteiden saavuttamiseksi

Kuulosta, ergonomiasta ja toimintakyvystä huolehtiminen	- oppilas soveltaa ohjatusti tarkoituksenmukaisia harjoitteluja verryttelytapoja sekä tauottaa harjoitteluaan - oppilas käyttää tarvittaessa kuulonsuojaimia musisoidessaan
Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen	
Kuuntelutaidot	- oppilas hahmottaa osuutensa musiikillisessa kokonaisuudessa, tekee havaintoja musisoinnistaan - oppilas kykenee musiikilliseen vuorovaikutukseen ryhmän jäsenten kanssa
Musiikin hahmottamisen taidot	- oppilas hahmottaa musiikillisia rakenteita sekä lukemastaan että kuulemastaan musiikista - oppilas analysoi soittamaansa / laulamaansa musiikkia eri näkökulmista ja soveltaa tätä tietoa musisoidessaan
Musiikillinen yleissivistys	- oppilas hyödyntää musiikin historian ja tyylien tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä
Säveltäminen ja improvisointi	
Musiikin luova tuottaminen	- oppilas toteuttaa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia musisoidessaan - oppilas toteuttaa musiikillisia ideoita yksin tai ryhmän jäsenenä - oppilas osaa luoda toistettavissa olevan musiikillisen kokonaisuuden
Musiikkiteknologian käyttö	- oppilas osaa käyttää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia musiikillisen materiaalin